

РЪДИАРД КИПЛИНГ МЕРИ ПОСТГЕЙТ

Превод от английски: Надежда Розова, 2017

chitanka.info

Лейди Маккозланд беше написала за Мери Постгейт, че е „изключително добросъвестна, спретната, дружелюбна и изискана. Много съжалявам, че се разделям с нея, и винаги ще се интересувам от нейното благополучие“.

Госпожица Фаулър я нае по нейна препоръка и за свое учудване, понеже имаше лош опит с други компаньонки, установи, че казаното е вярно. Госпожица Фаулър беше по-близо до шейсетте, отколкото до петдесетте, но макар да се нуждаеше от грижи, не изтощаваше до краен предел своите помощнички. Тъкмо обратното, самата тя раздаваше поощрения и спомени. Баща ѝ беше дребен съдебен чиновник в дните, когато Голямото изложение през 1851 година тъкмо беше положило щемпела си върху една съвършена цивилизация. Разказите на госпожица Фаулър въпреки това невинаги бяха за младите. Мери не беше млада и макар речта ѝ да беше безцветна досущ като косата и очите ѝ, тя никога не се шокираше. Слушаше, без да трепне, всяка история, и накрая казваше: „Колко интересно!“ или „Колко шокиращо!“, в зависимост от случая, и повече не я споменаваха, защото се гордееше, че има трениран ум, който „не се спира задълго на подобни работи“. Освен това Мери беше истинско съкровище по отношение на битовите сметки, поради което селските търговци с техните седмични тефтери никак не я обичаха. Тя нямаше други врагове, не предизвикваше завист дори сред най-обикновените хора, не беше източник на нито една клюка или клевета, запълваше празното място на трапезата на лекаря или на свещеника дори само след половинчасово предизвестие, беше нещо като обща леля на всички малки деца по улиците на селото, чиито родители, макар да приемаха всичко, бързо биха отхвърлили нещо, което им замирише на тъй наречения „патронаж“. Мери стана член на Милосърдния комитет на селото по предложение на госпожица Фаулър, когато самата тя бе скована от артрит, и след шестмесечни събрания през две седмици спечели уважението на всички вътрешни групички.

А когато съдбата подхвърли племенника на госпожица Фаулър, злополучен единайсетгодишен сирак, на грижите на леля му, Мери Постгейт пое своята част от задълженията по неговото образование в частните и в държавните училища. Проверяваше списъците с нужните дрехи и безредните сметки за допълнителни разходи; пишеше на директорите на училищата и на пансионите, на медицинските сестри и

лекарите, радваше се или се натъжаваше от успеха на момчето в края на всеки срок. Младият Уиндам Фаулър й се отплащаше по време на ваканциите, като я наричаше „Дирек“, „Канап“ и „Дръвце“, удряше я между тесните рамене или я гонеше из градината, блееща с раззината широка уста, вирнала големия си нос във въздуха и пристъпвайки тромаво и със скована шия, досущ като камила. По-късно той изпълваше къщата с шумни протести, спорове и високопарни тиради относно своите лични нужди, предпочитания и нехаресвания, относно ограничените възможности на „вас, жените“, разплакваше Мери или я довеждаше на прага на изтощението, или — когато решише да прояви чувство за хумор — до безпомощен смях. В критични моменти, които се умножиха, когато той порасна, тя стана негова пратеничка и тълкувателка пред госпожица Фаулър, която не симпатизираше особено на младите. Мери беше глас в негова полза на домашните съвети относно бъдещето му, негова шивачка, която отговаряше строго за разхвърляните му дрехи и обувки, негова неизменна мишена и негова робиня.

А когато той реши да стане адвокат и постъпи в една лондонска кантора, когато поздравът му се промени от „Здравей, Дирек, стара муцуно“ на „Добро утро, Канап такъв“, избухна война, която за разлика от всички войни, които помнеше Мери, не остана, както си му е редът, извън Англия и само във вестниците, а нахлу в живота на хората, които тя познаваше. Както каза Мери на госпожица Фаулър, беше „крайно дразнещо“. Войната отне сина на енорийския свещеник, който се канеше да започва бизнес с брат си, отне племенника на полковника точно преди да замине да бере плодове в Канада, отне и сина на госпожа Грант, който, както твърдеше майка му, беше отдаден на свещеническо поприще, и много рано отне Уин Фаулър, който им съобщи с пощенска картичка, че ще се запише в Кралския летящ корпус и че му трябва топла плетена жилетка.

— Трябва да отиде и трябва да има жилетка — каза госпожица Фаулър.

И Мери си набави нужната вълна и шишове за плетене, а госпожица Фаулър обясняваше на мъжете под свое разпореждане — двама градинари и един общ работник на около шейсет години — че онези, които могат да се запишат в армията, най-добре да го направят. Градинарите напуснаха. Чийп, общият работник, се задържа, получи

повишение и се премести в къщичката на градинарите. Готвачката, която недоволстваше, че не се радва на достатъчно изобилие, също напусна след разпалена сцена с госпожица Фаулър и завлече прислужницата със себе си. Госпожица Фаулър повери овакантия пост на Нели, седемнайсетгодишната дъщеря на Чийп, госпожа Чийп направи готвачка, която от време на време се налагаше да чисти, и намалялото домакинство продължи да функционира гладко.

Уин поиска увеличаване на издръжката си. Госпожица Фаулър, която винаги гледаше фактите в очите, каза:

— Трябва да я получи. Има голяма вероятност да не живее дълго, за да я похарчи, а ако с триста ще бъде доволен...

Уин беше благодарен и се появи със закопчаната си догоре униформа, за да го каже. Обучителният му център се намираше на няма и трийсет мили, а думите му бяха изпъстрени с технически подробности, които се налагаше да пояснява със схеми и чертежи на различни машини. Даде на Мери един такъв чертеж.

— Добре го разгледай, защото скоро ще виждаш много такива — предупреди я той.

И Мери проучи чертежа, но при следващото посещение на Уин, който се надуваше и се хвалеше пред женорята у дома, тя не издържа на разпита му и той я наруга като едно време.

— Изглеждаш повече или по-малко като човешко същество — каза младежът с гласа си на военен. — Все някога в миналото трябва да си имала мозък. Какво си сторила с него? Къде го държиш? И овца ще се справи по-добре от тебе. Толкова си жалка! По-безполезна си от празна консервена кутия, пуйка такава.

— Така ли ти говорят по-висшите офицери? — обади се от стола си госпожица Фаулър.

— Ама тя не се сърди — отговори Уин. — Нали така, Канап?

— Че за какво? Казал ли е нещо Уин? Следващия път, когато дойдеш, ще съм го запомнила — измънка тя и отново склучи светлокестенявите си вежди над чертежите на цепелини, германски моноплани и френски биплани.

Няколко седмици по-късно сраженията по суша и море, за които четеше на госпожица Фаулър, изобщо не я интересуваха. Сърцето и интересът ѝ се рееха високо във въздуха с Уин, който беше приключил с „паркирането на самолетите“, каквото и да означаваше това, и след

като беше карал чужди машини, беше получил своя. Една сутрин той кръжа около техните комини, кацна на Вегс Хийт, току пред градинската порта, и ето ти го Уин, посинял от студ и крещи, че е гладен. Уин и Мери избутаха инвалидния стол на госпожица Фаулър, както бяха правили неведнъж, по пътеката, за да види самолета. Мери отбеляза, че машината „мирише много неприятно“.

— Май мислиш с носа си — отбеляза Уин. — Сигурен съм, че не го правиш с ума си. Я ми кажи сега какъв е този самолет.

— Ще отида да си взема чертежа — каза Мери.

— Безнадежден случай! Нямах мозък колкото бяла мишка — провикна се той и започна да обяснява уредите и отделенията за бомбите, докато не стана време да се качи на самолета и отново до полети сред натежалите от влага облаци.

— А! — възкликна Мери, когато смърдящата машина отлетя. — Само почакайте Летящият корпус да запретне ръкави! Уин казва, че е много по-безопасно, отколкото в окопите.

— Дали? — каза госпожица Фаулър. — Повикай Чийп да ме добута обратно вкъщи.

— Нанадолнище е, и аз ще се справя — каза Мери, — ако сложите спирачката.

Натисна с цяло тяло ръчките и двете потеглиха към къщи.

— Сега внимавай да не прегрееш и да настинеш — предупреди я твърде дебело облечената госпожица Фаулър.

— Аз никога не се потя — отговори Мери.

Натика стола под верандата и изпъна дългия си гръб. От усилието страните ѝ бяха поруменели, а вятърът беше измъкнал кичур от косата ѝ върху челото. Госпожица Фаулър я погледна.

— За какво си мислиш, Мери? — попита тя внезапно.

— О, Уин поиска още три чифта чорапи и аз си мислех, че трябва да му ги подсигурирам.

— Добре. Но аз питах за нещата, за които си мислят жените. Ето, вече си на повече от четирийсет...

— На четирийсет и четири — уточни Мери.

— И?

— Какво? — Мери както обикновено предложи рамото си на госпожица Фаулър.

— Вече десет години си при мен.

— Да видим — каза Мери. — Уин беше на единайсет, когато пристигна. Сега е на двайтсет, а аз дойдох две години преди това. Трябва да са единайсет години.

— Единайсет! И още не си ми казала нищо важно за себе си. Като погледна назад, ми се струва, че все аз съм говорила.

— Боя се, че не съм особено разговорлива. Както казва Уин, нямам ум за тази работа. Дайте да взема шапката ви.

Госпожица Фаулър се размърда сковано и тупна с гумения връх на бастуна си по плочките на пода.

— Мери, какво друго си освен компаньонка? Била ли си някога нещо друго?

Мери окачи градинската си шапка на съответната кукичка.

— Не — отвърна тя след известен размисъл. — Мисля, че не съм. Но се опасявам, че не ме бива много в мисленето.

Донесе на госпожица Фаулър обичайната за единайсет часа чаша с френска минерална вода.

Беше влажният декември, когато количеството на валежите достигаше шест инча месечно и жените излизаха много рядко. Летящата колесница на Уин дойде да ги посети няколко пъти и две сутрини (беше ги предупредил с пощенска картичка) Мери чу трещенето на пропелерите му на зазоряване. Втория път изтича до прозореца и се загледа към светлеещото небе. Малко петънце прелетя над нея. Тя вдигна слабите си ръце към него.

Същата вечер в шест часа в официален плик пристигна известието, че младши лейтенант У. Фаулър е загинал по време на учебен полет. Смъртта му била мигновена. Мери прочете писмото и го занесе на госпожица Фаулър.

— Не съм и очаквала друго — каза госпожица Фаулър, — но много съжалявам, че се случи, преди той да успее да постигне нещо.

Стаята се завъртя край Мери Постгейт, но тя се усещаше много стабилна наред нея.

— Да — каза тя, — много жалко, че не умря по време на сражение, след като е убил някого.

— Умрял е мигновено. Това поне е утеха — продължи госпожица Фаулър.

— Обаче Уин казваше, че шокът от падането убива човек тутакси — цитира Мери думите на Уин.

Стаята постепенно спря да се върти. Тя чу как госпожица Фаулър подмята нетърпеливо:

— Но защо не можем да се разплачем, Мери?

И после как самата тя й отговаря:

— Няма причина да плачем. Той изпълни дълга си, точно както го стори и синът на госпожа Грант.

— И когато той загина, тя дойде и плака цяла сутрин — отбеляза госпожица Фаулър. — А сега аз просто се чувствам изморена, ужасно изморена. Ще ми помогнеш ли да си легна, ако обичаш, Мери? И мисля, че бих искала грейката.

Мери й помогна и поседя до нея, бърбейки за бурната младост на Уин.

— Струва ми се — внезапно каза госпожица Фаулър, — че възрастните и младите хора се възстановяват от такъв шок. Най-засегнати са хората на средна възраст.

— Сигурно е вярно — отвърна Мери и се надигна. — Ще отида да разтребя стаята му. Ще носим ли траур?

— Категорично не — отговори госпожица Фаулър. — Разбира се, на погребението — да. Аз не мога да отида. Ти ще отидеш. Искам да уредиш да бъде погребан тук. Колко хубаво, че не се случи в Солсбъри!

Всички — от командването на Летящия корпус до свещеника — се държаха много мило и състрадателно. За кратко Мери се озова в свят, където телата се изпращаха с всякакви превозни средства до всякакви места. А на погребението двама младежи със закопчани догоре униформи стояха до гроба и говориха с нея след това.

— Вие сте госпожица Постгейт, нали? — попита единият. — Фаулър ми е разказвал за вас. Беше свястно момче, страхотно момче... Огромна загуба!

— Огромна загуба! — изръмжа и приятелят му. — Ужасно съжаляваме.

— От колко високо е паднал? — прошепна Мери.

— Близо четири хиляди фута, струва ми се. Ти беше ли горе в онзи ден, Мънки?

— Там някъде — отговори другото момче. — Барометърът ми показваше три хиляди, а аз не бях толкова високо като него.

— Ами, добре тогава — каза Мери. — Много ви благодаря.

Отдалечиха се и в този момент госпожа Грант се хвърли разридана върху плоските гърди на Мери под покритата порта и проплака:

— Знам как се чувстваш! Знам как се чувстваш!

— Но неговите родители са мъртви — отвърна Мери, докато я избутваше. — Сигурно вече са се срещнали — додаде тя неопределено и избяга към катафалката.

— И аз си мислех за това — нададе вой госпожа Грант, — обаче той на практика не ги познава. Колко неловко!

Мери добросъвестно разказа всяка подробност от ритуала на госпожица Фаулър, която се засмя на глас след описанието на изблика на госпожа Грант.

— О, на Уин щеше да му хареса! На него не можеше да се разчита на погребение! Помниш ли... — И двете отново се заговориха за младежа, като всяка запълваше празнините в разказа на другата. — А сега — каза накрая госпожица Фаулър, — ще вдигнем щорите и ще направим основно почистване. Винаги ни се отразява добре. Погрижи ли се за вещите на Уин?

— За всичко... още откакто пристигна тук. Никога не е чупил нищо... дори играчките си.

Двете огледаха подредената стая.

— Надали е естествено да не плачем — каза най-сетне Мери. — Много се опасявам да не направите реакция.

— Както вече ти казах, ние, старите хора, се съвземаме от удара. За теб се страхувам. Плака ли?

— Не мога. Само съм ядосана на германците.

— Това е чиста загуба на жизнени сили — заяви госпожа Фаулър. — Трябва да доживеем края на войната. — Отвори пълния гардероб. — Премислих нещата, ето какъв е планът ми. Ще раздадем всичките му цивилни дрехи — на белгийските бежанци и така нататък.

Мери кимна.

— Ботушите, яките и ръкавиците?

— И тях. Не е нужно да пазим нищо освен фуражката и колана му.

— Изпратиха ги вчера заедно с униформата му от Летящия корпус — посочи Мери един пакет на тясното легло от ковано желязо.

— Добре, запази вещите му от армията. Някой може да им се зарадва после. Помниш ли му мерките?

— Пет фута и осем и половина инча, гърдна обиколка трийсет и шест инча. Обаче ми каза, че е пораснал с инч и половина. Ще го отбележа на етикет и ще го вържа на спалния му чувал.

— Добре, това го решихме — каза госпожица Фаулър и потупа дланта на едната си ръка със средния си пръст с пръстен на другата. — Какво прахосничество! Утре ще донесем стария му училищен сандък и ще приберем цивилните дрехи.

— Ами останалото? — попита Мери. — Книгите му, снимките, игрите и играчките... и всичко останало?

— Смятам да изгорим всичко — заяви госпожица Фаулър. — Така поне ще знаем къде са и никой няма да се занимава с тях. Какво мислиш?

— Мисля, че така ще е най-добре, обаче те са страшно много.

— Ами изгори ги в пещта — нареди госпожица Фаулър.

Това беше открита пещ за изгаряне на отпадъци — малка цилиндрична тухлена кула, висока четири фута и с желязна решетка. Госпожица Фаулър видяла модела в списание по градинарство преди години и поръчала да ѝ направят в долния край на градината. Прилягаше на подредената ѝ душа, защото я спасяваше от грозни купчини отпадъци, а пепелта изсветляваше коравата глинена почва.

Мери се позамисли, представи си какво трябва да направи и кимна. Цяла вечер прибираха до болка познатите му цивилни дрехи, бельото, на което Мери беше избродирала инициалите му, и крещящите вратовръзки и чорапи от полка. Потрябва им втори сандък, след него — малък куфар, а късно на следващия ден Чийп и местният превозвач натовариха всичко на каруцата. За щастие, свещеникът познаваше сина на свой приятел, висок пет фута и осем и половина инча, за когото пълната униформа от Летящия корпус щеше да бъде много приемлива, и изпрати сина на градинаря си с ръчна количка да отнесе дрехите. Фуражката беше окачена в спалнята на госпожица Фаулър, а коланът — в стаята на госпожица Постгейт, защото, както изтъкна госпожица Фаулър, не искаха да ги превръщат в тема за разговор на чай.

— С това приключихме — отбеляза госпожица Фаулър. — Останалото оставям на теб, Мери. Най-добре вземи големия кош и

накарай Нели да ти помогне.

— Ще взема ръчната количка и сама ще се справя — отговори Мери и за пръв път в живота си затвори уста.

В миг на раздражение госпожица Фаулър беше определила Мери като ужасяващо методична. Мери нахлупи най-старата си непромокаема градинарска шапка и обу галошите, които все ѝ се изсулваха, защото отново се канеше да вали. Събра подпалки от кухнята, половин кофа въглища и един сноп сухи клони. Превози ги с ръчната количка по покритите с мъх пътеки до малкия и усоен лавров шубрак, където беше пещта за изгаряне на отпадъци под три дъба. Прехвърли се през телената ограда в земите на свещеника и от купата сено на неговия арендатор измъкна две шепи хубава суха слама, която разстла върху решетката на пещта. След това на няколко курса, като всеки път минаваше покрай бледото лице на госпожица Фаулър на прозореца на дневната, Мери смъкна покрития с кърпа кош за дрехи, натовари го в ръчната количка заедно с оръфаните от много разлистване книги на Хенти, Мариат, Ливърс, Стивънсън, баронеса Орси, Гарвис, учебници и атласи, купчина списания „Мотор Сайклист“, „Лайт Кар“ и каталози на изложбите в зала „Олимпия“; остатъците от флотилия ветроходни кораби: от катери за девет пенса до яхти за девет гвинеи; халат от частното училище; евтини и скъпи бухалки; топки за тенис и за крикет; разглобени парни локомотиви и локомотиви с часовников механизъм с разкривените им релси; сиво-червен макет на подводница; ням грамофон с напукани плочи; стикове за голф, които се наложи да строши върху коляното си като бастуни, и едно зулуско копие; снимки от мачове по крикет и футбол от различните му училища и от тренировъчния му корпус по време на маршировка; снимки и филмови ленти, няколко калаени и една истинска сребърна купа от боксови мачове и младежки лекоатлетически състезания; купчина училищни снимки; снимка на госпожица Фаулър; снимка на Мери, която той беше взел на шега и (добре, че не го помоли!) така и не ѝ върна; кутия с тайно чекмедже; купчина фланели, колани, пуловери и чифт обувки с шипове, които изрови на тавана; пакет с всички писма, които госпожица Фаулър и Мери му бяха писали, запазени по някаква нелепа причина през годините; петдневен опит за водене на дневник; рамкирани снимки на състезателни автомобили на скорост на пистата в Брукландс и

всякакви неразпознаваеми и счупени кутии с инструменти, кафези за зайци, електрически батерии, оловни войничета, резбарски принадлежности и пъзели.

Госпожица Фаулър я наблюдаваше от прозореца как снове напред-назад и си каза: „Мери е възрастна жена. Чак сега забелязвам“.

След като се наобядваха, ѝ препоръча да си почине.

— Изобщо не съм изморена — отговори Мери. — Всичко съм уредила. Ще отида в селото в три за малко парафин. Нели няма достатъчно, а разходката ще ми се отрази добре.

Обиколи къщата за последен път, преди да тръгне, и установи, че не е пропуснала нищо. Заръмя веднага щом тя зави покрай Вегс Хийт, където кацаше Уин — сякаш чу бученето на перките над главата си, обаче нямаше нищо за гледане. Вдигна чадъра си и закрачи слепешката в дъжда, докато не се прислони в празното село. На излизане от магазина на господин Кид с бутилка парафин в пазарската мрежа срещна сестра Идън, селската медицинска сестра, и както обикновено двете се заговориха за децата в селото. Тъкмо се разделяха срещу „Ройъл Оук“, когато някой стреля точно зад къщата — поне така им се стори. Изстрелът беше последван от детски писък, който се превърна във вой.

— Нещастен случай! — веднага се произнесе сестра Идън и се втурна през празната кръчма, следвана от Мери.

Завариха госпожа Герит, съпругата на кръчмаря, която само ахкаше и сочеше към двора, където малък навес се беше килнал настрани сред разхвърляни керемиди. Сестра Идън грабна един чаршаф, който се сушеше пред огъня, изтича навън и вдигна от земята нещо, което уви с чаршафа. Той бързо почервения, почервения и половината ѝ униформа, докато Идън внасяше товара си в кухнята — мъничката Една Герит, на девет години, която Мери познаваше още откакто беше в количка.

— Зле ли съм ранена? — попита Една и издъхна между окървавените ръце на сестра Идън.

Чаршафът се отметна за миг и преди да успее да затвори очи, Мери зърна разкъсаното тяло.

— Истинско чудо е, че изобщо успя да продума — каза сестра Идън. — Какво се случи, за бога?

— Бомба — отговори Мери.

— От цепелин?

— Не, от самолет. Стори ми се, че го чух в полето, но реших, че е от нашите. Явно е изключил двигателите, когато се е спуснал. Затова не сме го забелязали.

— Мръсни свине! — изруга сестра Идън пребледняла и разтреперана. — Виж ме на какво приличам! Иди да кажеш на д-р Хенис, госпожице Постгейт. — Сестрата погледна към майката, която се беше строполила по лице на пода. — Само е припаднала. Обърни я.

Мери повдигна госпожа Герит отдясно и побърза да отиде да съобщи на лекаря. Докато му разказваше, той ѝ нареди да поседне в кабинета му, за да ѝ донесе нещо за пиене.

— Няма нужда, уверявам ви — каза тя. — Може би не е разумно да съобщавам за това на госпожица Фаулър. Сърцето ѝ е много слабо напоследък.

Доктор Хенис я изгледа с възхита, докато подготвяше чантата си.

— Не, не казвайте на никого, докато не сме сигурни — рече той и бързо се запъти към „Ройъл Оук“, а Мери тръгна да се прибира с бутилката парафин.

Селото зад нея беше притихнало както обикновено, защото новината още не се беше разпространила. Тя се понамръщи, широките ѝ ноздри се разтвориха грозно и от време на време Мери промърморваше една фраза, която Уин, който изобщо не се сдържаше пред своите женоря, използваше по адрес на врага.

— Проклети варвари! Те са проклети диваци! Обаче — продължи Мери, опирайки се на разбиранията, които я бяха направили такава, каквата беше — човек не бива да се замисля много-много над тези неща.

Още преди да стигне до къщата, д-р Хенис, който беше и полицаят на селото, я изпревари с колата си.

— О, госпожице Постгейт... Исках да ви кажа, че инцидентът в „Ройъл Оук“ се дължи на факта, че оборът на Герит се е срутил. Отдавна е опасен. Трябваше да бъде съборен.

— Стори ми се, че чух експлозия — каза Мери.

— Сигурно сте чули как се цепят гредите. Отдавна ги наблюдавам. Целите са прогнили. Разбира се, накрая са се сцепили, а звукът наподобява на изстрел.

— Така ли? — учтиво попита Мери.

— Клетата малка Една си играела отдолу — продължи лекарят, все още приковал очи върху нея, — а гредите и керемидите я насекли на парчета.

— Видях го — поклати глава Мери. — И го чух.

— Е, не можем да бъдем сигурни. — Д-р Хенис изцяло промени тона. — Знам, че вие и сестра Идън (вече говорих с нея) сте напълно благонадеждни и мога да разчитам на вас да не казвате нищо... поне засега. Няма нужда да тревожим хората излишно...

— О, не, няма... никога не го правя — отвърна Мери и д-р Хенис замина за областния град.

В крайна сметка, каза си тя, вероятно тъкмо срутилият се обор е причинил всичко това на клетата малка Една. Мери съжали, че изобщо е намекнала за нещо друго, обаче сестра Идън беше самата дискретност. Когато се прибра у дома, случилото ѝ се струваше все подалечно по силата на своята чудовищност. Госпожица Фаулър я осведоми, че два самолета се прелетели половин час по-рано.

— Стори ми се, че ги чух — отговори Мери. — Сега отивам в градината. Взех парафин.

— Да, обаче какво е това по ботушите ти? Подгизнали са. Веднага се преобуй!

Мери не само се подчини, ами уви ботушите във вестник и ги пъкна в мрежата при бутилката. И излезе, въоръжена с дългия кухненски ръжен.

— Пак заваля — бяха последните думи на госпожица Фаулър, — но знам, че няма да си отдъхнеш, докато не се отървеш от отпадъците.

— Няма да отнеме дълго. Приготвила съм всичко и съм затворила капака на пещта, за да не се мокри отвътре.

Храсталакът потъна в сумрак, докато Мери приключи и напръска с жертвеното масло. Когато драсна клечката, която щеше да изгори сърцето ѝ и да го превърне в пепел, чу стенание или сумтене зад гъстите португалски лаврови храсти.

— Чийп? — повика го тя нетърпеливо, обаче Чийп с отколешното си лумбаго в удобната си къщурка беше последният човек, който би осквернил светилището ѝ. — Овце — заключи тя и хвърли клечката. Кладата пламна бурно и лумналите пламъци сгъстиха нощта край нея.

„О, колко щеше да му хареса на Уин!“, помисли си тя и отстъпи от огъня.

На светлината на огъня Мери забеляза зад един лавров храст на няма и пет стъпки от нея гологлав мъж, седнал сковано в основата на един от дъбовете. В скута му лежеше счупен клон и отдолу се подаваше единият му крак, обут с ботуш. Главата му се въртеше неспирно, но тялото му беше неподвижно като ствола на дървото. Беше облечен — Мери се премести настрани, за да го огледа по-добре — с униформа, подобна на тази на Уин, закопчана догоре. За момент ѝ се стори, че може да е някой от младежите, които беше видяла на погребението, обаче техните коси бяха тъмни и лъскави. Този мъж беше светъл като бебе и толкова късо подстриган, че Мери виждаше противната му розова кожа отдолу. Устните му се движеха.

— Какво казваш? — приближи се мъничко Мери и спря.

— Леди, леди — промърмори той, а дланите му се вкопчваха в сухите листа.

Нямаше съмнение от коя националност е мъжът. Мери толкова се ядоса, че се върна до пещта, макар че тя беше още твърде гореща, за да използва ръжена. Книгите на Уин, изглежда, горяха добре. Мери вдигна поглед към дъба зад мъжа. Няколко от по-леките горни клони и три от долните се бяха счупили и бяха посипали листата си по алеята между храстите. На най-ниския чатал висеше каска, която приличаше на птиче гнездо на сиянието на огнените езици. Явно човекът беше паднал между клоните на дървото. Уин ѝ беше казал, че е напълно възможно да паднеш от самолети. Беше ѝ казал също, че дърветата са полезни, защото забавят падането на летеца, но явно в този случай авиаторът беше пострадал, иначе щеше да се помръдне от тази странна поза. Изглеждаше безпомощен, с изключение на ужасната клатеща се глава. Мери обаче забеляза кобура на пистолета на колана му, а тя мразеше пистолетите. Преди месеци, след като прочетоха заедно няколко британски репортажа, двете с госпожица Фаулър си бяха имали вземане-даване с едно оръжие — огромен револвер с патрони с плосък връх, според Уин забранени за употреба срещу цивилизовани врагове. „На нас ни вършат работа — отговори му тогава госпожица Фаулър. — Покажи на Мери как работи това чудо.“ И Уин, развеселен дори от вероятността да възникне подобна нужда, беше завел уплашената и примижала Мери в изоставената каменна кариера в

земите на свещеника и ѝ беше показал как да стреля с ужасното оръжие. В момента то се намираще в лявото горно чекмедже на тоалетката ѝ — спомен, който не беше в камерата за горене. Уин щеше да остане доволен, ако видеше как тя вече не се бои.

Мери се прокрадна в къщата, за да вземе оръжието. Когато се върна в дъжда, очите на главата светеха в очакване. Устата опита да се усмихне. Като зърна револвера обаче, ъгълчетата ѝ увиснаха досущ като тези на Една Герит. Сълза се проточи от едното око и главата се залюля от рамо до рамо, сякаш се опитваше да покаже нещо.

— Cassée. Tout cassée^[126] — простена той.

— Какво каза? — отвратено попита Мери, като се стараеше да не доближава, макар че само главата помръдваше.

— Cassée — повтори той. — Che me rends. Le medicin! Toctor!
^[127]

— Nein! — каза Мери и впрегна мъничките си познания по немски в служба заедно с големия пистолет. — Ich haben der todt Kinder gesehn.^[128]

Главата застина неподвижно. Ръката на Мери се отпусна. Внимаваше пръстът ѝ да не докосва спусъка, за да не стане нещастен случай. Почака мъничко, после се върна до пещта, където пламъците вече гаснеха, и разрови овъглените книги на Уин с ръжена. Главата отново простена с молба за лекар.

— Престани! — тупна с крак Мери. — Престани, проклет варварин!

Думите излязоха от устата ѝ плавно и естествено. Бяха думи на Уин, а той беше джентълмен, който за нищо на света не би разкъсал малката Една на тези яркочервени късове. Обаче нещото под дъба беше сторило точно това. Това не бяха ужасиите, които Мери четеше от вестника на госпожица Фаулър — беше го видяла със собствените си очи върху кухненската маса в „Ройъл Оук“. Не биваше да си позволява да мисли за това. Уин вече беше мъртъв и всичко, свързано с него, шумолеше, блещукаше и ставаше на буци под заетия ѝ ръжен и се превръщаше в червено-черен прах и сивкава пепел. Това нещо под дъба също щеше да умре. Мери беше виждала смъртта повече от веднъж. Произхождаше от семейство, на което страшно му се удаваше да умира „при крайно смущаващи обстоятелства“, както бе обяснила на госпожица Фаулър. Щеше да остане тук, докато напълно се убеди,

че нещото е мъртво — мъртво като скъпия ѝ татко в края на осемдесетте, като леля Мери през осемдесет и девета и като мама през деветдесет и първа, като братовчед ѝ Дик през деветдесет и пета, като прислужницата на лейди Маккозланд през деветдесет и девета, като сестрата на лейди Маккозланд през хиляда деветстотин и първа, като Уин, погребан преди пет дни, и като Една Герит, която още очакваше земята да я прибере. При тази мисъл един от кучешките ѝ зъби ухапа долната устна, веждите ѝ се сключиха, ноздрите ѝ се разшириха и Мери размаха ръжена толкова рязко, че раздруса решетката на дъното на печта и надраска тухлените стени. Погледна часовника си. Наближаваше четири и половина и дъждът всеки момент щеше да рукне. Мери трябваше да сервира чая в пет. Ако това нещо не умреше преди това, дрехите ѝ щяха да подгизнат и трябваше да се преоблича. А междувременно вниманието ѝ беше заето с факта, че вещите на Уин горят добре въпреки влагата, макар че от време на време някоя книга със съвсем четливо заглавие щръкваше от купчината. Докато ръчкаше с ръжена, цялата беше поруменяла, сякаш до мозъка на костите си. Мери си затананика, а никога не бе имала хубав глас. Не вярваше в напредничавите възгледи — макар че самата госпожица Фаулър клонеше натам — относно мястото на жената в този свят. Но сега проумяваше, че много може да се говори по въпроса. Ето това например беше нейна работа, която никой мъж не можеше да свърши, най-малко пък д-р Хенис. В подобно критично положение мъжът щеше да се държи „спортсменски“, би казал Уин, щеше да зареже всичко, за да потърси помощ, и със сигурност щеше да вкара нещото в къщата. Жената обаче трябваше да се грижи за дома, за щастието на съпруга и децата си. При отсъствието на това... човек не бива много да се замисля над въпроса... но...

— Престани! — отново се провикна Мери отсреща. — Вече ти казах, не! Видях как едно дете умира.

Но такива бяха фактите. Една жена, която няма тези неща, все още може да бъде полезна, дори по-полезна от мъж в някои отношения. Тайно развълнувана, Мери потупваше с ръжена в пепелта като работник, който павира улица. Дъждът гасеше огъня, ала тя усещаше — беше твърде тъмно, за да вижда, — че делото ѝ е завършено. В дъното на печта се виждаше мътно червено сияние, недостатъчно силно да овъгли дървения капак, ако го плъзне до

средата заради дъжда. Като го стори, Мери се облегна на ръжена и зачака, все по-запленена от своя екстаз. Беше престанала да мисли. Напълно се отдаде на чувството. Отколешното ѝ удоволствие беше нарушено от звук, който бе очаквала в агония няколко пъти през живота си. Наведе се напред и се послуша усмихната. Нямаше грешка. Затвори очи и се наслади. После звукът рязко секна.

— Хайде — промърмори тя едва чуто. — Това не е краят.

После краят наистина настъпи в затишието между два порива на дъжда. Мери Постгейт шумно пое въздух между зъбите си и потръпна от глава до пети.

— Всичко е наред — каза тя доволно и се прибра в къщата, където наруши обичайния си ред, като си взе дълга гореща вана преди чая и слезе долу „много разхубавена“, както отбеляза госпожица Фаулър, когато я видя спокойно излегната на другия диван.

[126] Счупено, всичко е счупено (фр.). — Б.пр. ↑

[127] Опитва се да каже: Je me rends! („Предавам се“) и le médecin („лекар“) на френски, а после и „лекар“ на английски. — Б.пр.

↑

[128] На развален немски: „Не. Видях мъртвото дете“. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.